

شیخ گفت: مؤمن را همه جایگاه مسجد بود و روزش همه آدینه بود و ماهش همه ماه رمضان بود. هر کجا باشد، در زمین چنان زید که در مسجد، و همه ماهها را چنان حرمت دارد که ماه رمضان راه، و در همه‌ی روزها چنان نیکویی کند که روز آدینه

در میان دو لب

پرسیدند که چه کنیم تا بیدار گردیم؟ گفت: عمر خویش را از پیش برگیریت و چنان دانیت که نفس بازپسین آمده است و در میان دو لب تو منتظر، خواهد که بیرون شود.

همه جایگاه مسجد بود

شیخ گفت: مؤمن را همه جایگاه مسجد بود و روزش همه آدینه بود و ماهش همه ماه رمضان بود. هر کجا باشد، در زمین چنان زید که در مسجد، و همه ماهها را چنان حرمت دارد که ماه رمضان راه، و در همه‌ی روزها چنان نیکویی کند که روز آدینه.

هر که سفر آسمان کند

گفت: هر که سفر زمین کند، پای آبله شود و هر که سفر آسمان کند، دل آبله شود.

سوم سوختن

پرسیدند از قدم مردان. گفت: اول قدم، آن است که گویند: خدای و دیگر نه. قدم دوم، انس است، سوم سوختن.

در فنا و بقا سخن گفتن

پرسیدند که را رسد در بقا و فنا سخن گفتن؟ گفت: کسی را که به یک تار ابریشم از آسمان آویخته بود. بادی می‌آید که همه‌ی درختان از بیخ برکند و همه‌ی بناها خراب کند و همه‌ی کوهها بردارد و همه‌ی دریاها بانبارد، وی را از جایگاه نتواند جنبانند، پس آن‌گاه وی را رسد در فنا و بقا سخن گفتن.

دل دریاست، زبان ساحل

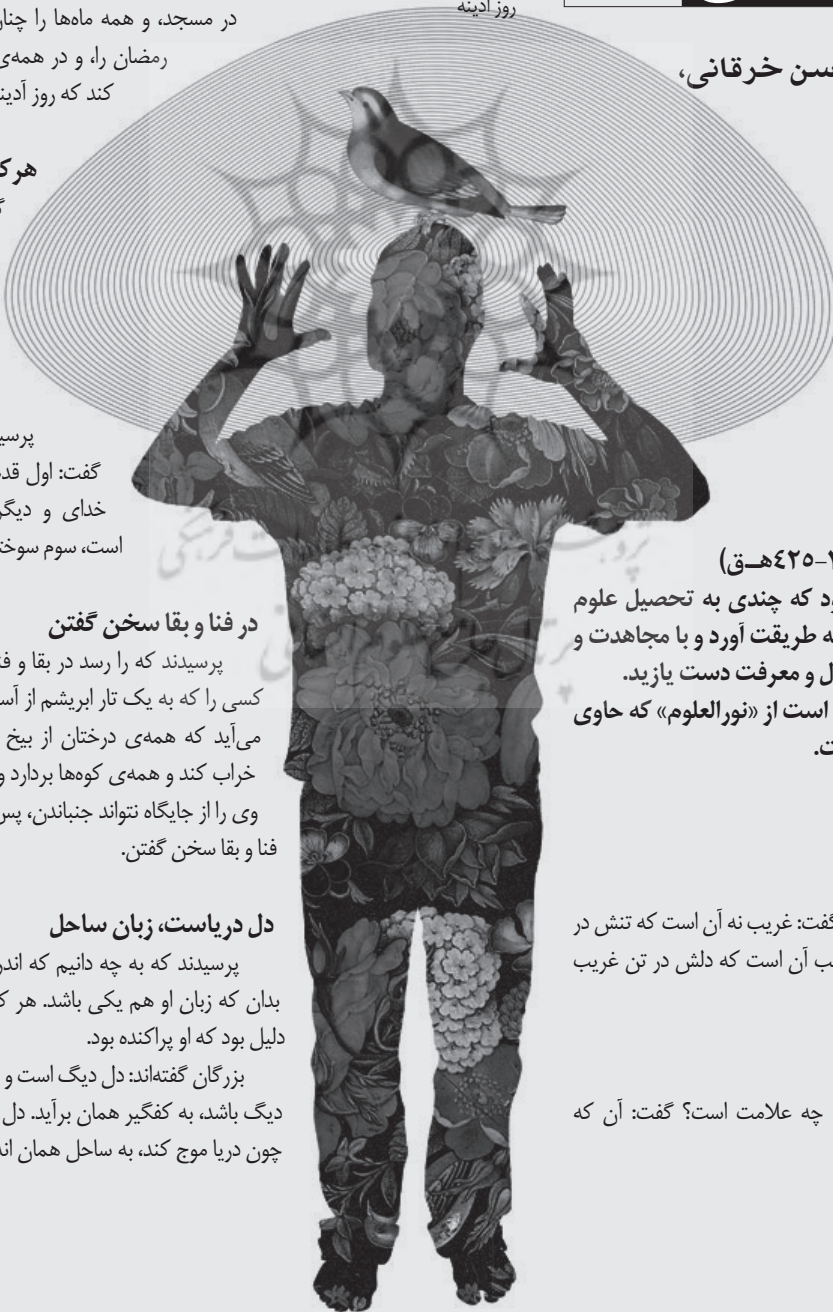
پرسیدند که به چه دانیم که اندرون یک است؟ گفت: بدان که زبان او هم یکی باشد. هر که را زبان پراکنده بود، دلیل بود که او پراکنده بود. بزرگان گفته‌اند: دل دیگ است و زبان، کفگیر؛ هر چه در دیگ باشد، به کفگیر همان برآید. دل دریاست، زبان ساحل، چون دریا موج کند، به ساحل همان اندازد که در دریا بود.

هر که

سفر آسمان کند

گزیده‌ای از سخنان شیخ ابوالحسن خرقانی، عارف قرن پنجم

ناصر نادری

اشاره

شیخ ابوالحسن خرقانی (۳۴۸-۴۲۵هـ.ق) از دهقانان خطه‌ی خرقان بود که چندی به تحصیل علوم دینی پرداخت و آن‌گاه روی به طریقت آورد و با مجاهدت و ریاضت، به مراتبی بالا از کمال و معرفت دست یازید. آن‌چه در پی می‌آید، گزیده‌ای است از «نورالعلوم» که حاوی مجموعه‌ی سخنان شیخ است.

غریب کیست؟

پرسیدند که غریب کیست؟ گفت: غریب نه آن است که تنش در این جهان غریب است بل که غریب آن است که دلش در تن غریب بود و سرش در دل غریب بود.

دوستان وی

پرسیدند که دوستان وی را چه علامت است؟ گفت: آن که دوستی دنیا را از دل بیرون برد.